

SI VIS PACEM, PARA BELLUM?

Persoonlijk ben ik verknocht aan het blad *Armex*. Niet omdat brigade-generaal b.d. Verschraegen hoofdredacteur is (dat zou kunnen duiden op slijmen, te meer hij tijdens SFOR-8 nog mijn contingentscommandant was), niet omdat het blad wordt uitgegeven door de Koninklijke Nederlandse Vereniging 'Ons Leger' (dat zou kunnen wijzen op belangenverstrengeling, en ook die schijn wil ik vermijden), zelfs niet omdat het eigenlijk het enige onafhankelijke Defensietijdschrift in Nederland is (wat wèl zo is). Nee, *Armex* is gewoon een 'lekker' blad. Lekker in de zin van leesbaar, omdat er altijd iets van je gading in staat. In de meest recente *Armex* – augustus 2003, nummer 4 – kopt één van de artikelen 'Over kwaliteit en kwantiteit'. Mijn aandacht was al gevestigd. Want wij - (oud-)militairen – vinden kwaliteit in de regel belangrijker dan kwantiteit. Gechargeerd heeft een groepscommandant liever één Minimi-schutter die feilloos is ingespeeld op groeps- en pelotonsoptreden, dan een groep lamballen die met de hakken over de sloot hetzelfde camopak mag dragen. Militairen zijn echter géén opdrachtgevers en beleidsmakers.

De opdrachtgevers en beleidsmakers heten 'politici'. Die vinden in zijn algemeenheid juist kwantiteit belangrijker dan kwaliteit. Grotesk gesteld: liever een gevuld bataljon dan Einzelgängers die het militaire vak verstaan.

Uit de aard van het voorafgaande is dit logischerwijs zo strijdig als water en vuur.

Steevast moeten de militairen de politiek ervan overtuigen dat het ene belangrijker is dan het andere; dat wapensysteem A beter is dan B; dat pantserwielvoertuig Y beter is dan Z. Dat proces wordt 'lobbyen' genoemd en daar zit 'm de kneep. Want militairen zijn geen lobbyisten maar loyalisten. Terecht stellen wij ons toegewijd op, zweren we trouw aan de Koningin, gehoorzamen we de wet en onderwerpen we ons aan de krijgstucht, maar we doen (te) weinig om op alle mogelijke randvoorwaarden druk uit te oefenen. Feitelijk lobbyen alleen de medezeggenschapsleden, vakbondsbonzen en overige belangenbehartigers, terwijl in feite iedereen de Haagse politiek zou moeten platbellen, -faxen en -mailen als 'de poep de ventilator raakt'. Lees: als het

in Defensieland mis gaat. Maar dat doen we niet. Ter zake: schrijver van 'Over kwaliteit en kwantiteit' is kolonel der mariniers b.d. Adriaan Hakkert. Hij is ook auteur van het recent verschenen boek 'Wel vergeven niet vergeten'. Naar aanleiding van het stuk in *Armex* heb ik dat gekocht en heeft het m'n sympathie gewonnen.

Al op bladzijde 28 van zijn 448 bladzijden dikke boek staan deze twee passages:

"Bezuinigingen op en inkrimpen van defensie kan vrij snel gerealiseerd worden. Verbeteren en uitbreiden van een krijgsmacht is een proces dat jaren in beslag neemt. Deze standaardregel gold toen (in het interbellum, MvH), maar ook nu."

"Helaas is het in democratieën zo, dat waar de politieke keuze en besluitvaardigheid faalt, de militair bij conflicten in mensenlevens betaalt."

Mooier dan een kolonel buiten dienst kan ik het niet verwoorden. Volgens mij geven beide citaten aan dat er lering getrokken kan en moet worden uit een periode dat de Nederlandse krijgsmacht mentaal en materieel afbrokkelde. Dat was in de tijd van de antimilitaristische beweging van het gebroken geweepte. Als de Nederlandse politiek vrede wil – en blijkbaar wil ze dat in Bosnië, Cambodja, Eritrea, Afghanistan en nu weer in Irak – moet ze ons kunnen voorbereiden op oorlogstaken en crisisoperaties.

Naar ik hoop komt de regering er vóór Prinsjesdag achter dat de voorgenomen bezuinigen en reorganisaties weliswaar in een poep en een scheet verwezenlijkt zijn, maar dat deze veranderingen op de lange termijn wel eens géén verbetering zouden kunnen blijken te zijn. Met de voortdurende ontwapening, kapitaalvernietiging en demoralisering van de krijgsmacht wordt een illusie nagejaagd: dat je – uit budgettaire in plaats van militaire overwegingen - straffeeloos Defensie kunt misbruiken als sluitpost van de landsbegroting.

Marcel van Hemert